

INGESLOTEN

INGESLOTEN

SAMIRA AHMED

vertaald door Merel Leene

 Blossom
Books

Lieve lezer,

Soms kom je verhalen tegen die zo heftig zijn dat ze je dagenlang blijven achtervolgen. Ik bedoel niet heftig omdat het een thriller bomvol moorden is, maar omdat het boek zó'n vreselijk toekomstbeeld schetst, dat het je totaal lamgeslagen achterlaat.

Ingesloten is zo'n boek. Het is een nieuw verhaal dat we tegelijkertijd allemaal al lijken te kennen. Er zijn parallellen met historische gebeurtenissen, maar ook met gebeurtenissen uit het heden. Dat zorgt ervoor dat je niet eens heel veel verbeeldingskracht nodig hebt om te geloven dat dit echt kan gebeuren.

Bob Marley zei ooit 'Het is beter om te sterven voor je vrijheid dan je hele leven een gevangene te zijn' en Layla Amin, de hoofdpersoon uit dit boek, denkt er precies zo over. Als ze wordt opgesloten in een interneringskamp voor moslims, legt ze zich daar niet stilletjes bij neer. Layla vecht voor haar idealen, haar vrijheid en haar toekomst. Ze is moediger dan veel van de mensen met wie ze in het kamp zit opgesloten, moediger dan haar ouders en moediger dan de mensen die vanaf de zijlijn toekijken. En eerlijk is eerlijk; moedig zijn is voorbehouden aan de jongeren. Als je online zoekt naar revoluties in het verleden, zie je dat een groot deel door jongeren is begonnen.

Het klinkt misschien wat moralistisch, maar als uitgever voel ik me op een bepaalde manier verplicht tegenover de maatschappij om dit soort verhalen te delen. Ik hoop dat *Ingesloten* door zoveel mogelijk mensen gelezen gaat worden, zodat we er met zijn allen voor kunnen zorgen dat de gebeurtenissen in dit verhaal nooit, maar dan ook nooit in het echt zullen gebeuren.

#spreadthebooklove (en verspreid daarnaast ook wat naastenliefde),

Myrthe Spiteri

Uitgeefdirecteur Blossom Books

Voor Thomas, Lena en Noah.
Mijn allerliefsten, jullie zijn de reden voor
mijn bestaan.

En voor alle mensen die vechten voor vrijheid
en rechtvaardigheid voor *iedereen*, zodat
deze natie, van het volk, door het volk en voor
het volk, niet van de aarde zal verdwijnen.

Twitter mee: #Ingesloten
Vind de auteur: @sam_aye_ahm
Vind ons: @blossombooks

NUR 285 /JD031901
© 2019 Nederlandse editie: Blossom Books
© 2019 Samira Ahmed
Originally published by Little, Brown and company.
Oorspronkelijke titel: *Internment*
Nederlandse vertaling: Merel Leene
Omslagillustratie © Dana Ledl
Omslagontwerp: Karina Granda
Nederlandse omslagbelettering: Bas van Vuurde
Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

**Wil je ons iets vragen of vertellen? Dat kan! Stuur een mailtje
naar info@blossombooks.nl of vind ons op blossombooks.nl.**

Al smoor je mijn stem: ik spreek.

Al kort je mijn vleugels en sluit je me op in een kooi: ik vlieg.

*En al gesel je mijn lijf
en beveel je me voor je te knielen:
ik houd stand.*

Ali Amin

HOOFDSTUK 1

Met gespitste oren luister ik of ik op straat voetstappen hoor. Stampend. Marcherend.

Maar nee, niets. Alleen het vertrouwde tjirpen van de krekels, af en toe vaag geronk van een auto in de verte en een geruis zo zwak dat ik niet weet of het de wind is of het gespannen snuiven van mijn eigen ademhaling. Alles is hetzelfde als altijd: het perfect gemaaide gazon van Center Square, de fonkelende lichtjes van de muziekkoepeel, het gele schijnsel van de buitenlampen naast de deuren.

In de verte zie ik rook omhoogkringelen.

Bijna iedereen uit de stad is bij de boekverbranding, dus zou ik veilig over straat moeten kunnen.

Of in elk geval: veiligér.

Ik meet de tijd niet meer af volgens de oude kalender; ik let niet meer op de datum. Er is alleen nog Toen en Nu. Er is alleen nog wat we ooit waren en wat er van ons geworden is.

Tweeënhalf jaar geleden is het dat de verkiezingen gehouden werden.

Twee jaar geleden dat de nazi's hun mars in Washington DC hielden.

Achttien maanden geleden dat de anti-islamwet er kwam.

Een jaar geleden dat we door onze antwoorden bij de volkstelling op de lijst belandden.

Negen maanden geleden dat de eerste boekverbranding plaatsvond.

Zes maanden geleden dat de uitsluitingswetten van kracht werden.

Vijf maanden geleden dat de minister van Justitie bepaalde dat de zaak Korematsu vs. de Verenigde Staten een precedent schiep voor de interneering van burgers in tijden van oorlog.

Drie maanden geleden dat de eerste moslims in de publieke sector hun baan verloren.

Twee maanden geleden dat een felle islamfoob tot minister van Oorlog werd benoemd, een kabinetspost die sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer had bestaan.

Een maand geleden dat de president van de Verenigde Staten in een toespraak voor het Congres, live uitgezonden op televisie, verklaarde dat 'moslims een bedreiging vormen voor Amerika'.

Ik had gedacht dat ons liberale universiteitsstadje er langer tegen zou vechten, de rug langer recht zou houden. Sommigen deden dat ook. Het was echter verbazingwekkend hoe snel gewapende militairen en pepperspray korte metten maakten met de goedbedoelde protesten van ruimdenkende mensen in groene stadjes als de onze. Ze vinden nog steeds plaats, de tot rellen uitgegroeide betogingen, al besteden de reguliere media er geen aandacht aan. Het verzet leeft, zeggen sommigen, maar niet in mijn stad, en niet op het avondnieuws.

Over dertig minuten gaat de avondklok in, en het is stom om zo'n risico te nemen. Mijn ouders ontploffen als ze erachter komen dat ik niet in mijn kamer zit te lezen. Maar ik moet David zien.

Ik dwing mezelf om rustig te lopen, hoofd rechtop alsof ik niets te verbergen heb, al schreeuwt elke spier in mijn lichaam dat ik moet rennen, terug naar huis. Formeel doe ik niks verkeerd, nog niet, maar als de politie me aanhoudt... Nou ja, laten we zeggen dat die er akelig goed in is om over formaliteiten heen te stappen.

Adem in, adem uit.

Kalm aan.

Door van schaduw naar schaduw te rennen trek ik juist de aandacht, zeker van de nieuwe beveiligingscamera's met bewegingssensor die aan de lantaarnpalen hangen. De avondklok is nog niet van kracht en ik mag gewoon buiten zijn, maar ja, het is al donker. Zelfs hier, waar bijna iedereen mij en mijn ouders kent – of misschien wel juist daarom – slaat mijn hart op hol zodra ik het huis verlaat. Bij het zebrapad wacht ik tot het licht groen is, ook al zijn er geen auto's.

Op de lantaarnpaal op de hoek zie ik een flyer voor de boekverbranding: *DOE MEE, KOMT ALLEN*. De woorden staan gedrukt over een berg verboden boeken, gevaarlijke boeken. Ondanks de knoop in mijn maag loop ik door, maar mijn ogen zijn nog steeds op de poster gericht dus bots ik frontaal tegen een vrouw die zich de andere kant op haast. Ze struikelt en laat haar tas vallen. Boeken en flyers schuiven eruit op de stoep.

Ik buk me om haar te helpen de spullen op te rapen. 'Sorry, ik keek niet waar ik liep.' Ik doe mijn best beleefd te zijn, respectvol. Kalm blijven, zeg ik tegen mezelf. Het is nog voor de avondklok. Gedraag je niet alsof je iets verkeerd doet. Je doet niets verkeerd. Maar tegenwoordig is het helemaal niet meer relevant of je nou wel of niet iets verkeerd doet.

De vrouw heeft haar hoofd afgekeerd en weigert me aan te kijken terwijl ze de boeken en papieren weer in haar tas propt. Ik pak twee boeken op en kijk naar de titels voor ze ze uit mijn handen grist. *Tussen twee paleizen* van Nagieb Mahfoez. *Naamloze heiligen* van Ali Amin – mijn vader.

Gedurende een fractie van een seconde kijkt ze me aan.

Ik hap naar adem. 'Mevrouw Brown, ik... Het spijt me...' Mijn woorden sterven weg.

Mevrouw Brown heeft een taartenwinkel in Jefferson Street, de Sweet Spot. Zij bakte de mooiste verjaardagstaart die ik ooit gekregen heb: een groen geglazuurde taart met Tinkerbelle erop voor mijn vijfde verjaardag.

Even knijpt ze haar ogen tot spleetjes, opent haar mond om iets te zeggen, maar dan klemt ze haar lippen op elkaar. Ze slaat haar blik neer en

stapt bruusk langs me heen. Zelfs mijn naam weigert ze uit te spreken. Haar flyer voor de boekverbranding danst weg in de wind. Ik krimp ineen. Tegenwoordig ben ik voortdurend bang. Bang om te worden aangegeven door onbekenden of mensen die ik ken, om door de politie staande gehouden te worden en vragen te krijgen waarop geen antwoorden bestaan.

Ik versnel mijn pas en steek het plein over, mijn blik strak vooruit, mijn gezicht in de plooi om mijn angst niet te tonen, vechtend tegen de tranen die in mijn ooghoeken opwellen. Naar het glanzende glazen universiteitsgebouw wil ik niet kijken – een en al strakke lijnen en hoeken die scherp genoeg zijn om je aan te snijden. Davids moeder doceert scheikunde aan de universiteit. Mijn vader geeft er poëzie en creatief schrijven. Gá, moet ik zeggen. Totdat hij ontslagen werd, om onverklaarbare redenen plotseling niet meer geschikt voor de vaste aanstelling die hij al meer dan tien jaar had. Dat is nog zo'n 'vroeger': twee maanden geleden, toen mijn vader zijn baan verloor.

Met mijn gedachten ben ik nog bij mevrouw Brown. Ze kent me. Ze heeft me gezien. En over een paar minuten schend ik de avondklok. Het is wel duidelijk dat ik niet naar de boekverbranding ga, dus hoor ik thuis te zijn. De knoop in mijn maag wordt strakker.

Ik herinner me een les bij psychologie over een experiment waarin vrijwilligers werd gevraagd om mensen in een andere kamer te straffen. Daarvoor moesten ze op een knop drukken die ervoor zorgde dat die anderen een elektrische schok toegediend kregen. In werkelijkheid gebeurde dat niet, maar dat wisten de vrijwilligers niet; zij hoorden alleen geschreeuw. Sommigen weigerden aanvankelijk. Toch drukten de meesten uiteindelijk op de knop, zelfs als de kreten luider werden.

David wacht op me in het tuinhuis in de achtertuin van zijn burens. Ze zijn op vakantie in Hawaï. Vakantie. Ik kan me niet eens voorstellen hoe het zou zijn om op dit moment op vakantie te gaan en je geen zorgen te hoeven maken dat je door de TSA, de transportveiligheidsdienst, wordt aangehouden voor een extra bagagecontrole die er zomaar toe kan leiden dat je urenlang aan een muur wordt vastgeketend. Of erger.

David neemt ook een risico, hoewel we alle twee weten dat het voor hem niet hetzelfde is. Hij heeft ook een getinte huidskleur, bijna donkerder dan ik, en hij is joods, maar op dit moment is het mijn religie waarop ze het gemunt hebben. We werden twee dagen van school geschorst omdat we elkaar op de gang hadden gezoend, en plein public, waar iedereen ons kon zien. We overtraden geen enkele wet. Niet formeel. Waarschijnlijk wilde de directeur alleen niet de indruk wekken dat hij relaties tussen *ons* en *hen* aanmoedigt. Kennelijk gaat het tegen de schoolregels in om in het openbaar genegenheid te tonen, al heb ik nooit eerder gehoord dat iemand ervoor geschorst werd. En wat nog erger was: hoewel ook David een paar dagen van school werd gestuurd, werden alleen mijn ouders en ik op het matje geroepen voor een preek dat ik op school mijn plaats moest kennen, dat ik me gedeisd moest houden en dankbaar moest zijn voor het privilege er lessen te mogen volgen. Ik was verbijsterd. Mijn vader knikte, liet het over zich heen komen. Mijn moeder ook, hoewel haar gezicht de hele tijd dat we in het kantoortje zaten op onweer stond. Maar toen ik mijn mond opendeed om iets te zeggen, keek ze me aan en schudde haar hoofd. Alsof ik inderdaad dankbaar moet zijn dat ik naar de openbare school mag waarop ik altijd heb gezeten, in de stad waar ik altijd heb gewoond.

Waarom hielden ze hun mond? Vooral mam. Zij houdt bijna nooit haar mond.

Die middag verliet ik de school, en mijn ouders waren te bang om me terug te laten gaan.

De deur van het tuinhuis staat op een kier. Heel even houd ik mijn adem in, daarna stap ik naar binnen.

'Layla,' fluistert David. Met zijn vingers raakt hij mijn wang aan. David heeft dezelfde blauwgrijze ogen als zijn vader en de goudbruine huid van zijn moeder. En een hart dat overstroomt van goedheid.

Op de salontafel staat een brandend kaarsje. De gordijnen van het huisje heeft hij dichtgetrokken; in de kleine ruimte staan een bank met daarop een hele berg blauwe kussens, sommige met een anker erop, een paar comfortabele zachte stoelen, een heleboel zachtroze en ivoorwitte schelpen in

glazen weckpotten, en aan de muur hangt een ingelijste poster met een wit strand en een knalblauwe lucht en zee, met daarop de tekst *Life's a beach*.

We zijn alleen. Ik stel me voor dat het tientallen jaren geleden ook zo geweest moet zijn, voordat het kille licht van beeldschermen, tablets en telefoons de rust van de duisternis uit ons leven verjoeg. Zonder een woord te zeggen loop ik naar David toe en kus hem. Ik doe alsof de wereld achter de gordijnen niet bestaat. Wegkruipen in zijn armen is het enige wat op dit moment écht voelt. Zijn omhelzing is de enige plek waar ik, al is het maar heel even, kan doen alsof het nog Vroeger is, alsof er niks is veranderd. Ik doe alsof David en ik plannen maken voor de zomer, alsof we af en toe 's ochtends zullen gaan tennissen en soms een filmpje zullen pakken. Ik doe alsof ik over een paar maanden eindexamen zal doen en net als mijn vrienden een vervolgopleiding zal kiezen. Ik doe alsof David en ik college-sweaters zullen uitwisselen. Ik doe alsof middelbareschoolrelaties ook na het eindexamen standhouden. En vooral doe ik alsof dit magische moment het begin van iets is, niet het einde.

We laten ons op de bank zakken. Terwijl we zoenen, streelt hij met zijn vingers langs mijn sleutelbeen. Een fluisterzachte aanraking die me doet huiveren. Ik duw mijn gezicht tegen zijn hals. David ruikt altijd naar de prikkelende combinatie van het naar bloemen geurende wasmiddel dat zijn moeder koopt en de muntzeep die hij gebruikt. Ik weet dat zijn moeder nog steeds zijn was doet. Ze verwent hem. Ik plaag hem ermee, zeg dat al zijn witte kleren straks als hij op de universiteit zit roze uit de wasmachine zullen komen omdat hij natuurlijk vergeet zijn was te sorteren. Ik zucht. Wanneer ik met mijn wang langs de zijne strijk, voel ik hier en daar een ruw plekje van zijn nog ongelijk groeiende jongensbaard. We houden elkaar vast. En houden elkaar nog langer vast.

Dit zou een perfect moment zijn om de tijd stil te zetten en dit tafereel om te toveren tot een kijkdoos waarin ik eeuwig kan blijven wonen. Alleen kan dat niet.

Ik leg mijn kin op Davids borst. 'Ik wou dat ik hier altijd kon blijven. Is er geen magische doorgang waardoor we naar een andere dimensie kunnen

reizen? Of misschien een Time Lord?’

‘Ik had de TARDIS moeten stelen toen ik de kans had.’

Na eindeloos aandringen van mijn vader zijn we *Doctor Who* gaan kijken. We begonnen met de oude afleveringen en raakten meteen verslaafd. Sindsdien houden we af en toe een *Doctor Who*-marathon. Ondanks de soms belachelijke effecten zijn de monsters af en toe best griezelig. De serie is iets van ons tweeën geworden.

Ik glimlach zwakjes naar David. Vroeger wist hij me altijd aan het lachen te krijgen, maar tegenwoordig doet humor pijn. Ik mis ons domme geklets. Ik mis het om te lachen zonder me meteen schuldig te voelen. Ik mis lachen als simpele uiting van vreugde.

Als ik bij David ben, voelt alles vanzelfsprekend. De scheve, gelukkige glimlach die nu op zijn gezicht verschijnt bijvoorbeeld. Of de aangename momenten die we in stilte kunnen doorbrengen. Ons vermogen om met z'n tweetjes alleen maar te zijn. We kennen elkaar al sinds de lagere school, maar vorig jaar bij het vreugdevuur tijdens homecoming hebben we voor het eerst gezoend. David zat naast me en pakte mijn hand, vlocht zijn vingers door de mijne. Het voelde als wakker worden met een perfecte zonsopgang. Om ons heen zat iedereen te drinken, balorig het schoollied te brullen of te flikflooiën, maar wij zaten daar alleen maar, hand in hand. Nadat bij het schijnsel van de laatste gloeiende kooltjes de meeste mensen waren vertrokken, draaide ik me om en keek David aan. En toen ik wat witte as van zijn voorhoofd veegde, bracht hij mijn hand naar zijn lippen en kuste mijn vingertoppen. Ik strekte me naar hem uit en kuste hem, terwijl elke cel in mijn lichaam tintelde.

Als ik er nu op terugkijk, denk ik dat ik me tot David aangetrokken voelde omdat hij net als ik anders was. Zijn vader komt uit een Asjkenazisch Joodse familie, en van moederskant stamt hij af van Joodse vluchtelingen uit Jemen. Misschien hadden politiek en grenzen ons eigenlijk ver bij elkaar vandaan moeten houden, maar David en ik bouwden een veilige plek, een nestje waarin onze verschillen ons juist dichter bij elkaar brachten.

Ik kijk David in de ogen en knijp in zijn hand. We weten alle twee dat ik

moet gaan, dat deze avond niet eindeloos kan duren. Zonder iets te zeggen staan we op van de bank. Ik rits mijn hoodie dicht. David slaat zijn armen om mijn middel en bedelft mijn gezicht onder de kussen. Ik voel het bloed in mijn slapen kloppen. In dit moment zou ik eeuwig kunnen leven, de tijd kunnen laten wegsijpelen tot we aan de andere kant van deze waanzin weer wakker worden.

‘Hadden we maar meer tijd,’ zegt David.

Ik weet dat hij bedoelt dat hij vanavond meer tijd samen zou willen hebben. Onwillekeurig vat ik zijn woorden echter ruimer op. De tijd heeft tegenwoordig gewicht. Een sfeer. En meestal is die sfeer onheilspellend. ‘De wereld is te dicht bij ons; laat en vroeg,’ zeg ik, en ik kus David op zijn wang.

Hij fronst verbaasd zijn wenkbrauwen.

‘Dat komt uit een stokoud gedicht van Wordsworth dat ik van mijn vader moest lezen. Het gaat erover dat ons consumptiegedrag ons de das omdoet en we helemaal geen tijd voor de belangrijke dingen hebben, maar soms las ik het als “De wereld is op hol geslagen...”’

Op precies hetzelfde moment beginnen onze telefoons te piepen. Ik kijk op de mijne en zie een alarmbericht van de overheid:

Eén volk, één natie. Schakel om 21:00 uur in voor de nationale-veiligheidstoespraak van de president, die op alle netten wordt uitgezonden.

Het is een herinnering voor de wekelijkse speech van vanavond. Sinds twee weken is het verplicht om naar de toespraken van de president te kijken. Alle andere programma’s op radio en televisie worden onderbroken. Internet werkt niet meer. De tekst van de toespraak verschijnt op je mobiel-tje. Je kunt je tv natuurlijk gewoon uitzetten, zou je zeggen, maar mijn ouders laten hem aanstaan met het geluid uit. Mijn ouders zijn tegenwoordig als de dood om fouten te maken.

‘Die shit is toch niet te geloven? Alarmberichten zijn bedoeld voor, weet

ik het, vermiste kinderen en zo, niet voor toespraken van fanatici.’ David schudt zijn hoofd en knijpt nog harder in mijn hand.

‘Ik moet nu echt gaan,’ zeg ik. ‘Straks is het kampvuur afgelopen. Dan lopen er allemaal mensen naar huis.’ Ik denk aan mijn botsing met mevrouw Brown, haar samengeknepen ogen. ‘Mijn moeder overleeft het niet als ze me aanhouden.’

David doet een stap achteruit; zijn kaken verstrakken even voordat hij iets zegt. ‘Kampvuur? Laten we alsjeblieft geen eufemismen gebruiken. Ze verbranden boeken op het parkeerterrein van school. Ze verbranden boeken, shit. Mijn moeder is universitair docent, goddomme, en ze doet gewoon mee. En mijn vader, zij alle twee, echt...’

‘Ik weet het,’ fluister ik. ‘Het zijn de boeken van mijn vader. Zijn gedichten.’ Mijn stem breekt en er rollen tranen over mijn wangen. Met de rug van mijn hand veeg ik ze weg. ‘Ze verbranden zijn gedichten. Hij doet alsof het niet gebeurt, maar hij *is* die woorden. Hij probeert het te verbergen, maar ik weet dat het hem ongelooflijk veel pijn doet. En mijn moeder ook. Ons allemaal. Is dit het begin van het einde?’

‘Het is geen einde, nergens van,’ zegt hij. ‘Zeker niet van jou en mij.’

‘Ja hoor. Tuurlijk. Alsof je ouders je niet hebben verboden om me nog langer te zien.’

‘Dat is vooral mijn vader. Echt, hij doet zo idioot. En mijn moeder laat hem begaan. Volgens mij is ze te bang om tegen hem in te gaan.’

Ergens vind ik dat ik moet protesteren, dat ik tegen David moet zeggen dat zijn ouders heus niet zo erg zijn. Maar ik kan het niet. Ik wil het niet. Ze houden hun mond, gebruiken hun zwijgzaamheid en hun privileges als een schild om zichzelf te beschermen.

‘We zullen hiertegen vechten. De mensen zullen hiertegen vechten... Dat doen ze nu al,’ zegt David in een poging me gerust te stellen.

Ik weet dat hij vindt dat hij sterk moet zijn, dat hij moet uitstralen dat hij zijn eigen woorden gelooft, maar volgens mij heeft hij er zelf geen vertrouwen in; ik zie het aan de manier waarop zijn mondhoeken ondanks zijn glimlach naar beneden wijzen. Ik zie het aan zijn linkerhand, die hij tot

een vuist heeft gebald terwijl hij me met zijn rechterarm omhelst. Ik knik en grijns naar hem, maar mijn ogen lachen niet mee. We accepteren de leugens die we elkaar en onszelf vertellen, denk ik. Het is een van de manieren waarop we van dag tot dag overleven zonder gek te worden.

In elk geval is dít niet gelogen. Ik vlij me tegen Davids borst en hij kust me op mijn kruin.

Toen we net samen waren, dacht ik dat het misschien vreemd zou zijn om een relatie te beginnen met een vriend, iemand die me al zo lang kende. De eerste keer dat we hand in hand de school in stapten en door de gang liepen, was mijn handpalm zo zweterig dat mijn hand steeds uit die van David weggleed. Hij hield me steviger vast en vlocht zijn vingers door de mijne. Kuste me op mijn voorhoofd toen hij me bij mijn kluisje achterliet. Ontspannen. Natuurlijk. Lief. Alsof we iets waren wat hij altijd al geweten had.

Aan de andere kant van het raam klinkt geritsel. Onze hoofden schieten omhoog. Een felle lichtbundel danst over het gazon. David brengt een vinger naar zijn lippen. Ik verroer me niet. Mijn hart bonkt tegen mijn ribben.

Pas na een eeuwigheid gaat het licht uit.

‘Je moet naar huis,’ fluistert David tegen me. ‘Ik loop met je mee.’

‘Nee. Dat is te gevaarlijk.’

‘Voor jou is het gevaarlijker.’

Ik kijk op mijn horloge. De avondklok is zeventien minuten geleden ingegaan. Hoe haalde ik dit in mijn hoofd?

We grijpen elkaar bij de hand, lopen op onze tenen naar de deur en doen hem open.

David steekt als eerste zijn hoofd naar buiten en fluistert daarna over zijn schouder: ‘Alles oké. Er is niemand.’

Ik haal diep adem en stap naar buiten. Dat ging maar net goed. Of zelfs bijna fout. Dit was dom. Perfect, maar dom.

We rennen het grasveld over. Er hangt een scherpe brandgeur. Achter de daken stijgt nog steeds kringelende rook op, hoger dan eerst. Zwartgrijze rookflarden van woorden, ideeën, geesten, een verbrand *kurban*, een offer

dat naar de hemel opstijgt om daar te worden ontvangen. Ik weet niet goed of de tranen in mijn ogen veroorzaakt worden door de rook of door verdriet.

‘Stop!’ schreeuwt achter ons een stem als van schuurpapier. Wreed licht verjaagt de duisternis.

We rennen door, steeds harder.

‘Doorlopen!’ schreeuwt David tegen me terwijl hij zijn pas vertraagt en zich omdraait, zijn hand losrukt uit de mijne.

Ik blijf staan, struikel bijna over mijn eigen voeten. ‘Ik kan je hier niet achterlaten.’

David duwt me het donker in. ‘Ik ben niet degene die ze moeten hebben. Lopen!’

HOOFDSTUK 2

Verblind door tranen ren ik naar huis. Wanneer ik bijna bij onze voortuinen, dringt langzaam tot me door dat ik misschien wel sneller kan rennen dan degene die ons achternazat, maar dat ik deze nieuwe realiteit van avondklokken, clandestiene ontmoetingen en opwaaierende as nooit kan ontvluchten, hoe hard ik ook loop.

Ik duw de voordeur open, glip naar binnen en sluit de deur achter me. Hijgend en met roffelend hart veeg ik met mijn mouw de tranen van mijn gezicht, doodsbang dat David misschien is gepakt door die onbekende die in het donker met een zaklamp liep te zwaaien. De geur van gebakken uien en *adrak lehsan* komt me tegemoet. De geur van thuis, die zich voegt bij de zwerterige, ademloze stank van wanhoop en de smaak van roest in mijn mond.

Mijn ouders rennen de keuken uit. Mijn moeders mond valt open. Het bloed trekt weg uit haar gezicht en ze wrijft met haar handen in haar ogen, alsof ze dit moment wil uitwissen. Even leunt ze tegen het haltafeltje van gevlekt esdoornhout dat bij ons in de gang staat, de eerste rommelmarkt-aankoop van mijn ouders als stel, jaren voordat ze mij kregen.

Mijn vader is op en top de professor. Slank maar niet gespierd, golvend

haar dat altijd een beetje warrig zit, met hier en daar al wat grijs tussen het donkerbruin, en een bril met zwart plastic montuur die hij liever draagt dan contactlenzen. Hij zet zijn bril af en wrijft over de rode deukjes aan weerszijden van zijn neus. Dat doet hij altijd als hij over iets moeilijks of verontrustends nadenkt.

‘Layla,’ zegt hij, ‘leg uit. Was je buiten? Nu? ’s Avonds?’ Zijn stem klinkt krachtig, maar hij schreeuwt niet. Mijn vader is geen schreeuwer. Hij verheft zelden zijn stem tegen me, zelfs niet als ik het wel verdien. En dit is duidelijk een van die momenten.

Als altijd is mams stem minder beheerst dan die van mijn vader. Ze wacht niet tot ik hem antwoord geef. ‘Jij hoort op je kamer te zijn. De avondklok is al ingegaan. Waar zat je met je hoofd? Ik snap niet dat je zoiets doms kunt doen. Weet je wel wat er had kunnen gebeuren?’ Ze schudt haar hoofd, klemt haar kaken op elkaar. In haar blik zie ik woede en angst. Haar ogen zijn lichter bruin dan die van mij, met vlekjes brons en groen, wat volgens haar bewijst dat ze in de verte van de Pasjtoen afstamt.

Mijn moeders stem sterft weg, want we weten allemaal wat er had kunnen gebeuren. Er wordt gefluisterd over moslims die verdwenen zijn. Moslims zoals wij, die naar waarheid antwoord gaven toen er tijdens de volkstelling naar hun religie werd gevraagd. Moslims die weigerden zich te verstoppen.

Ik staar naar mijn versleten Converse All Stars en probeer met de voorkant van de ene schoen wat viezigheid van de andere te schrapen.

‘Layla. Geef je moeder antwoord,’ zegt mijn vader. Je móéder. Oké, hij schreeuwt niet, maar als hij echt kwaad is, praat hij wel opeens een stuk formeler.

Ik antwoord, maar veel meer dan gefluister is het niet. ‘Ik was bij David.’

‘David? Je hebt de avondklok genegeerd om naar David te gaan? Ben je gek geworden?’ Mam keert me haar rug toe, blijft even staan en loopt daarna de grootste kamer van ons huis in, een woonkamer die overgaat in een grote serre aan de achterkant. Ze laat zich vallen in een brede crèmekleurige fauteuil met gekleurde stofknopen en staart naar de haard. Ze

is net als ik: ik weet dat haar zenuwcellen op dit moment knetteren als mitrailleurs. Mijn moeder doet echter al jarenlang aan meditatie. Ze zegt dat het voor haar de enige manier is om haar hoofd tot bedaren te brengen. Zwijgend brengt ze een hand omhoog en maakt de lage knot los die ze tijdens het koken draagt. Haar donkere haar, met hier en daar een grijze streng erin, valt omlaag en verbergt haar gezicht. Ik zie dat ze aan haar rozenhouten *tasbih*-armband frunnikt. Ik hoef haar mond niet te zien om te weten dat ze een gebed prevelt.

‘Beta,’ zegt mijn vader. Hij gebruikt het Urdu-woord voor ‘kind’. Als hij ‘moeder’ of ‘vader’ zegt, is dat een teken van zijn woede, maar ‘beta’ is het duidelijkste teken van zijn liefde. ‘Ik weet dat het moeilijk voor je is, maar je moet begrijpen dat dit voor David niet dezelfde consequenties heeft als voor jou. Dit soort risico’s kun je niet nemen. Mam en ik zijn bang dat je iets overkomt.’

‘Ik weet het. Ik ben ook bang. Maar David is het enige normale wat ik overheb. Dwing me alsjeblieft niet om dat ook nog op te geven.’

Mijn vader krimpt licht ineen, alsof mijn woorden hem fysiek hebben geraakt. Hij kijkt omlaag, naar de Indiase *khussa*-pantoffels van lichtbruin leer die hij binnenshuis draagt, alsof hij ze net heeft aangepast, alsof hij ze voor het eerst draagt in plaats van voor de honderdduizendste keer. Hoewel hij niet meer naar zijn werk gaat, heeft hij zijn leraarsuniform aan: blauwe V-halstrui en spijkerbroek.

‘Beta, je kunt niet meer het huis uit gaan zo vlak voor de avondklok. Het is te gevaarlijk. We weten dat het soms net een gevangenis lijkt. Maar het is voor je eigen veiligheid. Punt uit.’ Mijn vader stelt er een eer in om altijd gelijkmoedig te zijn, ook als hij kwaad is. Op dit moment, terwijl hij me strak aankijkt, is het alsof ik in mijn eigen grote donkerbruine ogen kijk.

Ik knik alsof ik het ermee eens ben. Dat is niet zo, maar ik wil dat er een einde aan dit gesprek komt omdat ik popel om David te appen, zodat ik weet of alles goed met hem is. Geen idee of pap me gelooft, maar hij accepteert mijn knikje als instemming. Nog meer doen alsof. Nog meer leugens die we elkaar vertellen omdat de werkelijkheid te veel is om in één keer te

bevatten. Hij glimlacht naar me, maar zonder vrolijkheid, en loopt naar mijn moeder toe.

Ik sjok naar de trap en laat me op een tree zakken. Daarna diep ik mijn telefoon op uit mijn zak. Ik moet David laten weten dat ik thuis ben, dat ik veilig ben. Waarschijnlijk maakt hij zich vreselijk veel zorgen, net als ik over hem.

Eén ding dat niet ‘alsof’ is? Het voortdurende toezicht. Ik doe misschien domme dingen, ik riskeer misschien een aanhouding na de avondklok om mijn vriendje te kunnen zien, maar ik ben niet zo stom om gewone tekstberichtjes te sturen. We gebruiken de Signal-app zodat al onze berichten versleuteld zijn.

ik: Ik ben thuis. Alles goed met jou?

David: Ja. Het was Jim.

ik: Die man bij jou uit de straat? Djeez, waarom?

David: Hij zit bij de Patriottische Alliantie.

ik: WTF is dat?

David: Een nieuw initiatief om ons te ‘beschermen’, schijnt.

ik: Jaja. Tegen mensen zoals ik zeker. Wacht. Zij gebruiken toch die Patriot-app om hun burens erbij te lappen? Klootzakken.

David: Hij heeft je niet herkend. Ik zei dat het Ashley was. Dat we ervandoor gingen omdat we ons doodschrokken van die zaklamp, dat we dachten dat hij een seriemoordenaar was of zo. Volgens mij geloofde hij me. Hij sloeg me op mijn

rug, alsof we dikke vrienden waren. Gadver.

ik: Denk je dat zij het zal bevestigen?

David: Als ze slim is wel. Zij is nu mijn practicumpartner, dus als ze het niet doet, saboteer ik elk rottig experiment.

In mijn borst gloeit een bal van vuur op. Natuurlijk heeft hij een nieuwe practicumpartner moeten vinden toen ik van school ging. Natuurlijk moet zijn leven gewoon doorgaan. Alleen barst ik van jaloezie omdat Ashley – de beleefde, altijd aardige Ashley – op school een heel uur naast David mag zitten zonder daarvoor ook maar één risico te hoeven nemen. Ik wil de telefoon op de grond smijten, erop stampen tot er niets van over is dan wat stukjes glas en metaal. Maar wat heeft het voor zin om te klagen over hoe oneerlijk het leven is? Het leven is altijd wel oneerlijk geweest voor iemand, ergens. En nu is het helaas mijn beurt.

David: Layla?

ik: Yep.

David: Ik hou van je.

ik: Weet ik ❤️

David: Als ik kan, kom ik morgen na school langs. Oké?
Slaap lekker. 🙄 🙄 🙄

ik: 😊 ❤️ ❤️

Wat ik wil sturen: ❤️

Wanneer ik van mijn telefoon opkijk, zie ik dat mijn ouders de keuken in

geglipd zijn. Ik hoor ze borden uit de kast pakken en de tafel dekken. Snel ren ik de trap op om mijn telefoon op mijn kamer te leggen. Geen telefoons aan tafel bij de familie Amin.

Nadat ik de trap weer af ben gerend, tref ik mijn ouders in de eetkamer, zittend aan tafel. Ik pak mijn vaste stoel, waarvan de grijze tweed zich perfect naar mijn lichaam heeft gevormd. Niemand zegt iets. Mijn vaders blik glijdt heel even naar mij, maar mijn moeder kijkt niet op. Ze heeft een korter lontje en het kost bij haar meer tijd om de vlammen van haar woede te doven dan bij mijn vader. Hoewel ze dus zo hun verschillen hebben, vormen ze bijna altijd één front. Dat heb ik al vroeg geleerd, toen ik als kind wel eens probeerde een van de twee tegen de ander uit te spelen om mijn zin te krijgen. Dat lukte nooit.

‘Spinazie?’ vraagt mijn moeder aan mij. Hoewel ik nog steeds een scherp randje aan haar stem hoor, merk ik ook dat ze probeert het te verzachten.

‘Nee, dank je.’

Ze vraagt hetzelfde aan mijn vader.

‘Als er maar niet te veel knoflook in zit,’ is zijn reactie.

‘Na twintig jaar huwelijk weet ik heus wel hoe jij je spinazie graag eet.’ Mijn moeder glimlacht naar hem en overhandigt hem een stomende kom *palak gosht*.

Ik kijk naar ze, tegenover me aan tafel. Mijn handen grijpen de punten van mijn hoodie beet en verfrommelen de stof. Een paar minuten geleden kwam ik het huis in rennen, doodsbang dat ik werd achtervolgd door een regeringsagent, die uiteindelijk de oude tandarts bij David uit de straat bleek te zijn, en mijn ouders vingden me met ontzette gezichten op, en nu zitten ze over spinazie te kissebissen.

‘Ik snap niet hoe jullie zo gewoon kunnen doen,’ merk ik op. ‘Daarnet gingen jullie uit je dak omdat ik pas na de avondklok binnen was, en nu hebben we het opeens over knoflook? Ze verbranden bóéken. Paps boeken.’

‘Wat wil je dan dat we doen, Layla?’ vraagt mijn vader zacht. ‘Hoe moet ik volgens jou een woeste menigte tegenhouden?’ Hij praat met die rustig-maar-Layla-stem die hij altijd opzet als hij me wil kalmeren, me een veilig

gevoel wil geven. Op dit moment klinkt het me echter zwakjes in de oren.

‘Ik weet dat jullie alle twee te bang zijn om iets te zeggen, om iets te doen, maar jullie zwijgen beschermt ons niet tegen de haat.’

Mijn moeder loopt naar me toe en legt een arm om mijn schouders. Een deel van me wil aan haar omhelzing toegeven, maar er is ook een deel dat boos is, dus verstijf ik bij haar aanraking.

Ze laat me los en haalt diep adem. ‘Natuurlijk willen we iets zeggen, iets doen. Maar als we protesteren, zetten ze ons in de gevangenis. Wie zorgt er dan voor jou?’

Heel even schaam ik me dat ik op hun schuldgevoel probeer in te werken. Die schaamte duw ik echter weg, want hoe langer ik erover nadenk, hoe meer woede er opkomt. ‘We kunnen niet negeren wat de overheid doet. Wat ze iedereen dwingen te doen. Pap is ontslagen. Er geldt een avondklok voor ons.’ Ik schud mijn hoofd. ‘Jullie hebben het veel te druk met over spinazie en knoflook te praten om iets te zeggen. Om iets te doen, maakt niet uit wat.’

‘Beta,’ zegt mijn vader. ‘We sluiten onze ogen niet voor hoe ons leven er op dit moment uitziet. We verstoppen ons niet. Toen we de kans hadden, hebben we niet ontkend wie we zijn, toch? Als ik het me goed herinner, hielden jij en je moeder voet bij stuk toen ik aarzelde, toen ik me afvroeg of we misschien moesten liegen. En jullie hadden gelijk. We hebben bij de volkstelling eerlijk antwoord gegeven. We zijn moslims. We zijn Amerikanen. En we zullen ons leven blijven leiden in de wetenschap dat die twee identiteiten elkaar niet uitsluiten.’

‘Nou, misschien hadden we tijdens die stomme volkstelling wél moeten liegen. Misschien is het dom om aan je principes vast te houden als wat je gelooft je in moeilijkheden kan brengen,’ werp ik tegen. ‘Andere mensen hebben gelogen. Sara en Aidan zitten nu in Londen en hebben niks meer met al deze ellende te maken omdat ze in plaats van “moslim” “geen religie” hebben aangekruist. Geen probleem.’

Mijn ouders kijken elkaar aan.

Mijn moeder legt haar hand op de mijne. ‘Ik weet dat we hier eerder

discussies over hebben gevoerd, maar je vader en ik zijn sterker overtuigd dan ooit. We zullen nooit ontkennen wie we zijn. We zullen niet liegen over het feit dat we moslim zijn. In Amerika wonen al moslims sinds de eerste slaven hierheen werden gebracht. Probeer je eens voor te stellen wat zij moesten doormaken om aan de islam vast te houden. Wat zij moesten verduren.’ Er verschijnen tranen in mijn moeders ogen.

Ik wend me tot mijn vader. ‘Weet je nog wat je zei? Over *taqiyya*? Over nu overleven en later ons geloof weer belijden? Misschien had je gelijk.’

Mijn vader schudt zuchtend zijn hoofd. ‘Beta, dat zei ik uit angst, omdat ik jou en je moeder wilde beschermen. En ik wil jullie ook beschermen, maar ik schaam me ervoor dat ik mezelf heb toegestaan om te denken, al is het maar heel even, dat verbergen wie we zijn het juiste antwoord is. Taqiyya, je godsdienst verbergen, is vergeeflijk, maar alleen onder extreme omstandigheden, alleen om levens te redden. En de volkstelling kun je toch nauwelijks een levensbedreigende situatie noemen. Denk eens aan Hazrat Summayah. Zelfs zij zwoer haar geloof niet af, dus dan lijkt het toch nauwelijks acceptabel als wij dat wel doen.’

‘Zij werd gemarteld en gespietst! Dan leg je de lat voor extreme omstandigheden wel erg hoog, vind je niet?’ Even ben ik stil en wacht tot mijn ouders me tegenspreken, maar ze kijken elkaar alleen verdrietig aan. Met een zucht vervolg ik: ‘Ik snap heus wel wat je zegt. We kunnen onszelf niet uitwissen. Maar kijk dan wat er is gebeurd met Nabra, of met die moslimstudenten uit Chapel Hill. Met die zeventigjarige man uit New York die bijna werd doodgeslagen nadat twee jongens hadden gevraagd of hij moslim was. En die moskeeën in Texas en Seattle die in brand zijn gestoken? Weet je die “Straf een moslim-dag”-flyers nog die in de buurt van Chicago en Detroit opdoken? Vinden jullie dan niet dat we onszelf toen hadden moeten beschermen? Moet je ons nou zien. Ik heb het gevoel dat we niet eens meer kunnen ademen.’

Mijn woorden zijn als messen die mijn ouders verwonden. Mijn vaders gezicht trekt wit weg.

Mijn moeder loopt terug naar haar stoel, haar vuisten gebald naast haar

lichaam. ‘Layla. We hebben een keuze gemaakt. En het was de juiste keuze. Wat denk je te bereiken door dat allemaal weer op te rakelen? Wat voorbij is, is voorbij.’

‘Beta, we zullen alles doen om jou te beschermen,’ zegt mijn vader. Teder pakt hij mijn moeders vuist; ze ontspant haar vingers om zijn gebaar te kunnen beantwoorden. ‘Maar we kunnen ons leven niet tot een leugen maken. En trouwens, iedereen in deze stad en op de universiteit weet wie we zijn – tenslotte houden wij elk jaar de interreligieuze iftar...’

‘Hielden,’ onderbreek ik mijn vader. ‘Verleden tijd. Dat was na de verkiezingen allemaal afgelopen, weet je nog?’

Zonder met zijn ogen te knippen vervolgt hij: ‘Wij hebben een morele en ethische plicht om de waarheid te spreken.’

Veel van mijn vaders poëzie gaat over het vinden van de waarheid in kleine dingen. Natuurlijk gelooft hij dit. En mijn moeder... Haar hele chiropractiepraktijk is gebaseerd op een holistische benadering van gezondheid en het leven. Oké, mijn vader noemt haar altijd een heethoofd en ze is soms een harde. Maar haar liefde is ook fel, en leugens en bedrog komen in haar wereldbeeld niet voor. Alle twee willen ze op hun eigen manier vooral het goede in mensen en in de wereld zien.

Tijdens de verkiezingen, waarbij paranoia, islamofobie en isolationisme de hoofdthema's waren, klampten mijn ouders zich vast aan die hoop. Toen de presidentskandidaat, inmiddels president, tijdens de verkiezingsdebatten op nationale televisie zei dat moslimregistratie gerechtvaardigd was en dat er bovendien een precedent voor bestond, wuifden mijn ouders dat net als veel anderen weg. Het was alleen maar angstzaaijerij, een proefballon om het kiezersvolk op te juttten. Ze hielden vast aan hun geloof in de Amerikaanse idealen van gelijkheid en godsdienstvrijheid, zelfs toen ze onze leiders hoorden zeggen dat mannen die bij confederatiemonumenten bijeenkwamen en de nazigroet uitbrachten ‘prima kerels’ waren. Toen politici een aanval op een Franse nachtclub aangrepen om tegen de sluipend oprukkende sharia en slapende terroristencellen op Amerikaans grondgebied te waarschuwen, en in de opiniepeilingen zichtbaar werd dat

de steun voor een islamverbod en registratie van moslims groeide, zeiden velen van ons: ‘Dat kan hier niet gebeuren.’

En natuurlijk is het heus niet zo dat het halve land plotseling islamofob werd vanwege één gebeurtenis. Maar alle dingen bij elkaar – de leugens, de retoriek die vluchtelingen als verkrachters en misdadigers afschilderde, het nepnieuws, de gemanipuleerde statistieken – gaven goedbedoelende mensen die beweren heus niet onverdraagzaam te zijn een excuus om op een man te stemmen die bijna dagelijks over zijn moslimhaat tweette. En terwijl de politiek slinkse eufemismen gebruikte, gesluierde vrouwen hun hoofddoek werd afgetrokken, moskeeën met hakenkruisen werden beklad en moslims plotseling verdwenen, bleven mijn ouders bidden en geloofden ze dat alles beter zou worden. Het lijkt wel of er een eeuwig vlammetje hoop in hen blijft branden.

Zo zit ik echter niet in elkaar.

Ik sta op en breng mijn bord naar de keuken. Mijn eetlust is verdwenen. Ik laat mijn ouders over aan hun hoop en hun gebed.